

II AKa 215/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA Piotr Schab

Sędziowie SA Przemysław W. Radzik

SR (del.) Dariusz Drajewicz (spr.)

Protokolant sekr. sąd. Sylwia Świerżewska

przy udziale Prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego

oraz oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego J. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 września 2021 r.

sprawy

P. Ż.

syna A. i A.

ur. w dniu (...)

w L.

oskarżonego o przestępstwa z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. oraz art. 233 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 1 lutego 2021 r. sygn. akt XII K 206/18

I. uchyła zaskarżony wyrok w całości;

II. w zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 233 § 1 k.k. na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. postępowanie umarza;

III. w pozostałym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania;

IV. kosztami procesu za pierwszą i drugą instancję w części dotyczącej postępowania odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 233 § 1 k.k. obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 215/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. ***Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji***

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2021 r., sygn. akt XII K 206/18

1.2. ***Podmiot wnoszący apelację***

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. ***Granice zaskarżenia***

1.1.1. <i>Kierunek i zakres zaskarżenia</i>		
# na korzyść	# w całości	

# na niekorzyść		
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. ***Wnioski***

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.5. ***Ustalenie faktów***

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. ***Ocena dowodów***

1.1.5. <i>Dowody będące podstawą ustalenia faktów</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

1.1.6. <i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. <i>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</i>		
Lp.	Zarzut	
3.1.	obraza przepisów prawa materialnego: art. 284 § 1 k.k., art. 233 § 1 k.k. oraz art. 53 § "12" k.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych		

<p>i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2020 r., V KK 349/20, Legalis). Nie można zatem mówić o naruszeniu przepisów prawa materialnego w sytuacji, gdy sama skarżąca kwestionuje błąd w ustaleniach faktycznych. Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego powinien być podnoszony wyłącznie wówczas, gdy skarżący nie kwestionuje ustaleń faktycznych. Bezsporne jest bowiem, że naruszenie przepisów prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2019 r., III KK 415/18, Legalis). Co więcej, przepis art. 53 k.k. reguluje kwestię wymiaru kary, więc alogiczne jest podnoszenie przez apelującą adwokat obrazy tego przepisu, gdy wydano wyrok uniewinniający, jak w niniejszej sprawie.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wniosek niezasadny na podstawie wyżej opisanego zarzutu.</p>		
<p>3.2.</p>	<p>naruszenia przepisu prawa procesowego: art. 17 § 1 pkt 1</p>	<p># zasadny</p>

	k.p.k. przez przyjęcie, że czynów zabronionych nie popełniono, przy jednoczesnym "nie umorzeniu postępowania".	# częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Brak umorzenia postępowania - przed skierowaniem sprawy na rozprawę główną - nie oznacza jednocześnie, że czynu popełniono, jako że zakres wstępnej kontroli oskarżenia nie obejmuje merytorycznej oceny poszczególnych dowodów oraz ich wartościowania i przesądzenia o winie oskarżonego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2020 r., IV KK 169/20, Legalis).		
Wniosek		
o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek niezasadny na podstawie wyżej opisanego zarzutu.		
3.3.	naruszenia przepisu prawa procesowego: art. 424 1 pkt 1 k.p.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Naruszenie przepisu art. 424 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku nieodpowiadającego wymogom z tego przepisu nie może być uznane za rażące naruszenie prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, jako że pisemne uzasadnienie wyroku jest dokumentem zawsze sporządzonym po wydaniu i ogłoszeniu wyroku, co czyni logicznym niepodobieństwem, aby wadliwości takiego dokumentu mogły wywrzeć jakikolwiek wpływ na treść wydanego wcześniej wyroku (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2019 r., III KK 415/18, Legalis). Nadto, naruszenie normy art 424 k.p.k., zgodnie z treścią art. 455a k.p.k., nie może być wyłącznym powodem uchylecia wyroku.</p>		
Wniosek		
o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek niezasadny na podstawie wyżej opisanego zarzutu.		
3.4.	naruszenia przepisów prawa procesowego: art. 4, 7 i 92 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Na wstępnie zauważyć należy, co wynika raczej z braku gruntownej analizy normatywnej przepisów k.p.k., jaki przeprowadziła apelująca, aniżeli z błędnego ulokowania przez nią zasadniczego problemu, że powołany przez nią przepis art. 92 k.p.k. jest ujęty w dziale IV zatytułowanym „Czynności procesowe” i rozdziale 11 regulującym „Orzeczenia, zarządzenia, polecenia”. Ma on więc charakter ogólny i odnosi się wprost do orzeczeń, których podstawę stanowią może tylko całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia. Oznacza to, że dyrektywy wynikające z przepisu art. 92 k.p.k. powinny być przestrzegane w razie wydawania przez organy procesowe wszelkich rozstrzygnięć (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2019 r., IV KK 578/18, Legalis).</p> <p>Zatem w sytuacji, gdy sąd wyrokował po przeprowadzeniu rozprawy, zarzut dotyczący naruszenia wymogu oparcia orzeczenia na całokształcie dowodów ujawnionych w toku rozprawy powinien być ulokowany w treści art. 410 k.p.k., nie zaś treści art. 92 k.p.k. (np. por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2017 r., V KK 256/16, Legalis).</p> <p>Jednakże tak skonstruowany zarzut, jaki odnośnie do naruszenia art. 92 k.p.k. stawia apelująca, rozpatrywać należy w perspektywie art. 118 § 1 k.p.k., który stanowi, że znaczenie czynności procesowej ocenia się według treści złożonego</p>	

oświadczenia, a zatem miarodajne jest odtworzenie rzeczywistych intencji apelującej (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2018 r., IV KK 116/18, Legalis).

Skoro w treści art. 92 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. jest mowa o obowiązku oparcia orzeczenia na całokształcie dowodów, zaś forum poprzedzającym wydanie orzeczenia w niniejszej sprawie, które przybrało formę wyroku, była rozprawa, to w istocie chodzi apelującej o obrazę przepisu art. 410 k.p.k., której sąd a quo w sposób oczywisty się dopuścił, a która miała wpływ na treść wyroku.

Przepis art. 410 k.p.k. zobowiązuje sąd orzekający do oparcia swojego rozstrzygnięcia na wszystkich okolicznościach ujawnionych w toku rozprawy głównej. Sąd powinien dostrzegać i uwzględniać wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia dowody i wynikające z nich okoliczności faktyczne (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2018 r., II KK 221/18, Legalis).

W przedmiotowej sprawie sąd a quo naruszył te obowiązki, a jego wyrok nie stanowi wyniku analizy całokształtu okoliczności ujawnionych na forum rozprawy.

W szczególności, sąd a quo nie uwzględnił treści umowy darowizny sporządzonej przez T. S. datowanej na 30 marca 2010 r. Umowa ta nie została poddana jakiegokolwiek ocenie przez sąd okręgowy w zakresie wartości dowodowej, jak i też okoliczności, które z niej wynikały nie stanowiły przedmiotu jakiegokolwiek analizy sądu a quo. Nie wynika z uzasadnienia, czy sąd okręgowy uznał ten dokument za wiarygodny, czy też nie.

Sąd nie uwzględnił także zeznań świadka T. S. złożonych w toku postępowania przygotowawczego oraz postępowania rejestrowego, których protokoły uznał za ujawnione bez odczytywania (k. 332v).

Istotą art. 410 k.p.k. jest to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części materiału dowodowego, a musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., II KK 210/18, Legalis).

Reasumując, w niniejszej sprawie sąd okręgowy oparł swoje orzeczenie na tylko części materiału ujawnionego i jego rozstrzygnięcie nie jest wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności, a zatem naruszył art. 410 k.p.k. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2020 r., V KK 323/20, Legalis). Tym samym sąd okręgowy dopuścił się także obrazy wskazanych przez apelującą przepisów art. 7 i 4 k.p.k.

Sąd a quo, naruszając art. 410 k.p.k., w konsekwencji uchybił art. 7 k.p.k., albowiem przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. wtedy, gdy stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających tak na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2019 r., V KK 160/19, Legalis).

Uchybiając art. 410 k.p.k., który zobowiązuje organy procesowe do wydania rozstrzygnięć procesowych na podstawie całokształtu

zgromadzonego materiału dowodowego, sąd a quo naruszył także art. 4 k.p.k., jako że w stosunku do tego przepisu norma wynikająca z art. 410 k.p.k. jest gwarantem przestrzegania zasady obiektywizmu.

Przeprowadzona przez sąd a quo ocena dowodów, która ogranicza się tylko do niektórych dowodów, ma charakter uogólnień pozostających w sprzeczności z podstawowymi zasadami procesu karnego wyrażonymi w art. 7, art. 4 i art. 410 k.p.k., z których wynika, że organ postępowania kształtuje swoje przekonanie na podstawie wszystkich dowodów prawidłowo ujawnionych na rozprawie (korzystnych i niekorzystnych dla oskarżonego), a nie tylko – jak w niniejszej sprawie – na podstawie ogólnych informacji o przebiegu zdarzeń, wynikających z dowolnie wybranych i ocenionych dowodów (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2020 r., IV KK 156/19, Legalis).

Wniosek

o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wniosek zasadny na podstawie wyżej opisanego zarzutu.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>4.1.</p>	<p>Rażące uchybienie sądu okręgowego o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci okoliczności wyłączającej postępowanie (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.), którą stanowi brak skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.) w zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 233 § 1 k.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>Stosownie do art. 55 § 1 k.p.k., pokrzywdzony może wnieść akt oskarżenia do sądu, w razie powtórnego wydania postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania w wypadku, o którym mowa w art. 330 § 2 k.p.k. W ten sposób jest realizowana zasada dostępu obywateli do sądu, w celu umożliwienia im ochrony ich interesów przed niezawisłym organem kierującym się wyłącznie obowiązującym w państwie prawem, która stanowi jeden z fundamentalnych założeń demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Na prawo do sądu (art. 45 Konstytucji RP) składają się w szczególności: prawo dostępu do sądu (prawo uruchomienia procedury), prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury (zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności) oraz prawo do wyroku sądowego. Złożenie subsydiarnego aktu oskarżenia stanowi wyraz pełnej realizacji prawa do sądu. Co więcej, pokrzywdzony, składając akt oskarżenia, nabywa prawo rozpoznania swej sprawy w postępowaniu sądowym i przedstawienia swych racji w toku jawnej rozprawie. W tym postępowaniu możliwa jest pełna merytoryczna analiza i ocena dowodów, badanie, czy określone zachowanie wypełnia znamiona przestępstwa. Postępowanie to zapewnia więc stronom jak najszerszy zakres podmiotowości (por. D. Drajewicz, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011 r., III KK 134/11, Państwo i Prawo 2012, nr 12, s. 127 i powołana tam literatura).</p> <p>Jednakże oskarżenie posiłkowe subsydiarne wchodzi w rachubę, gdy organ postępowania przygotowawczego nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia o konkretny czyn ścigany z oskarżenia publicznego, co do którego zaniechał ścigania (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2019 r., III KK 69/18,</p>	

LEX). Skarga subsydiarna może jedynie obejmować zarzut popełnienia czynu, który zachowuje przymiot tożsamości z tym, którego oceny dotyczyły decyzje kończące postępowanie przygotowawcze. Kryteria tożsamości czynu wyznacza opis czynu, co do którego dwukrotnie zapadły decyzje o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

W warunkach niniejszej sprawy takie okoliczności nie zachodziły, ani nie zachodzą w zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 233 § 1 k.k. zawartego w treści zaskarżonego wyroku.

Postanowieniem funkcjonariusza Policji z dnia 18 stycznia 2018 r. (k. 459 i nast. akt prok.), zatwierdzonym przez prokuratora umorzono śledztwo w sprawie "złożenia fałszywych zeznań po przysięgą przez P. Ż. w dniu 18 lutego 2016 r. oraz przez T. S. w dniu 26 października 2016 r. w postępowaniu XI NsRejZa 14580/15/80 przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy XI Wydziałem Rejestru Zastawów w zakresie przekazania własności zbioru, tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k."

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego. Na skutek tego zażalenia Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 6 czerwca 2018 r. (k. 588 i nast. akt prok.) uchylił zaskarżone postanowienie w zakresie tego czynu.

Następnie postanowieniem funkcjonariusza Policji z dnia 26 listopada 2018 r., zatwierdzonym przez prokuratora umorzono śledztwo w sprawie złożenia fałszywych zeznań w dniu 26 października 2016 r. przez T. S. w postępowaniu XI NsRejZa 14580/15/80 przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy XI Wydziałem Rejestru Zastawów, tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k." (k. 600 i nast. akt prok.). Postanowieniem tym nie objęto "złożenia fałszywych zeznań po przysięgą przez P. Ż. w dniu 18 lutego 2016 r.", a zatem w tym zakresie nie zapadły dwukrotnie decyzje o umorzeniu postępowania.

Rozpoznając akt oskarżenia o czyn opisany w punkcie II części wstępnej zaskarżonego wyroku, a zatem o zarzucane P. Ż. przestępstwo kwalifikowane z art. 233 § 1 k.k. jako popełnione w dniu 18 lutego 2016 r., sąd a quo przekroczył swe uprawnienia, koncentrując się na kwestiach, które wykraczają poza kompetencje sądu, rozpoznającego skargę subsydiarną.

Czyn ten nie zachowuje przedmiotu tożsamości z czynem złożenia fałszywych zeznań w dniu 26 października 2016 r. przez T. S., w której to sprawie dwukrotnie umorzono śledztwo.

Rekapitulując, odstępstwo od zasady, że akt oskarżenia o czyn ścigany z oskarżenia publicznego, może wnieść inny podmiot niż oskarżyciel publiczny ma charakter wyjątku. Wykluczone jest rozszerzające interpretowanie wyjątków, a tym samym rozstrzyganie odnośnie do czynu, co do którego prokurator dwukrotnie nie zaniechał ścigania (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2019 r., III KK 69/18, LEX).

Uprawnienie do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia przez pokrzywdzonego podlega ograniczeniom, ponieważ pokrzywdzony wyłącznie w ściśle określonym zakresie może złożyć akt oskarżenia w sprawach, które z zasady ścigane są z oskarżenia publicznego i oskarżycielem jest wyłącznie prokurator. W związku z powyższym nie jest dopuszczalna wykładnia rozszerzająca uprawnienia oskarżyciela subsydiarnego i pozwalająca sądowi badać sprawy, które ścigane są z oskarżenia publicznego, poza zakresem wyznaczonym treścią art. 55 k.p.k. (por. np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 października 2017 r. II AKz 244/17, LEX).

Ratio legis przepisu art. 55 § 1 k.p.k., sprowadza się do umożliwienia pokrzywdzonemu samodzielnemu oskarżania w sprawie o czyn ścigany w trybie publicznym. Subsidiarne oskarżenie posiłkowe, jako wyjątek od oskarżania w trybie publicznym, oparte jest na założeniu, że prokurator, mimo przyznania przez sąd racji pokrzywdzonemu żądającemu ścigania, ponownie odmawia takiego ścigania (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 grudnia 2011 r. II AKz 476/11, OSA 2012, Nr 9, poz. 19-36).

W warunkach niniejszej sprawy prokurator nie wypowiedział się, czy ponownie odmawia ścigania o przestępstwo złożenia fałszywych zeznań przez P. Ź. w dniu 18 lutego 2016 r. Prokurator odmówił dwukrotnie ścigania jedynie T. S. o taki czyn popełniony w dniu 26 października 2016 r.

W tym warunkach, sąd pierwszej, dopuścił się uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Przepis ten kwalifikuje jako podlegające uchyleniu

<p>orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych m. in. w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., którą stanowi brak skargi uprawnionego oskarżyciela.</p> <p>Stwierdzenie w postępowaniu odwoławczym braku skargi uprawnionego oskarżyciela prowadziło do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i umorzenia postępowania stosownie do art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., przy czym nastąpiło to na korzyść oskarżonego, zgodnie z art. 439 § 2 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2017 r., IV KK 453/16, Legalis).</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>1.7. <u>Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>5.1.1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>1.8. <u>Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>5.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	

<p>1.9. <u>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1.1.7. <u>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u></p>	
<p>5.3.1.1.1.</p>	<p>Rażące uchybienie sądu okręgowego o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci okoliczności wyłączającej postępowanie (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.), którą stanowi brak skargi</p>
	<p># art. 439 k.p.k.</p>

	uprawnionego oskarżyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.) w zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 233 § 1 k.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia		
Jak w omówieniu zawartym w punkcie 4.1. niniejszego uzasadnienia.		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
W zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i uwzględnwszy uchwałę Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19 (Legalis), w niniejszej sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości przed sądem pierwszej instancji, gdyż nieprawidłowe przeprowadzenie większości dowodów w sądzie pierwszej instancji powoduje niemożność poddania ocenie tych prawidłowo przeprowadzonych. Innymi słowy, w kontekście wszystkich okoliczności istotnych dla prawidłowego rozstrzygnięcia w kwestii odpowiedzialności karnej, czynności procesowe, które w toku przewodu sądowego podejmował sąd okręgowy, były w istocie całkowicie nieprzydatne dla osiągnięcia tego celu (z obiektywnego punktu widzenia nieprowadzące do możliwości poczynienia trafnych ustaleń		

**przez sąd pierwszej instancji,
w zakresie „cudzej rzeczy”**

ocenianej przez pryzmat znamion art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., a w konsekwencji oceny trafności skargi subsydiarnej).

Sąd a quo nie uwzględnił, w tym nie poddał ocenie istotnych dowodów z dokumentów, w szczególności dotyczących kwestii darowizny, jak i też pominął treść zeznań T. S., złożonych w postępowaniach poprzedzających etap rozprawy głównej (akta sprawy rejestrowej oraz akta sprawy postępowania przygotowawczego, które sąd okręgowy uznał za ujawnione bez odczytywania k. 332v), który był pierwotnym właścicielem przedmiotowej kolekcji i który dokonywał rozporządzenia nią. Sąd pierwszej instancji nie ocenił wzajemnych powiązań, jakie zachodzą między tymi dowodami, pomijając ustalenie kwestii rzeczy cudzej, do której był bezwzględnie zobowiązany z uwagi na treść art. 8 § 1 k.p.k. Stosownie do tego przepisu, sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Jedynie prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są wiążące (art. 8 § 2 k.p.k.), a skoro takich nie było, to sąd a quo miał obowiązek dochować zasady samodzielności jurysdykcyjnej i przeprowadzić w całości przewód sądowy w celu ustalenia, czy zostały wypełnione znamiona zarzucanego oskarżonemu przestępstwa.

W szczególności na sądzie pierwszej instancji spoczywał obowiązek ustalenia, czy wskazane w akcie oskarżenia ruchomości stanowią dla oskarżonego rzecz cudzą, jako że – w świetle art. 284 § 1 k.k. –

przywłaszczyć można jedynie „cudzą rzecz”. Rzecz jest „cudza” wówczas, gdy nie stanowi własności sprawcy (por. np. A. Marek, T. Oczkowski, w: Zawłocki red., System Prawa Karnego, t. 9, Warszawa 2015, s. 73).

Przy czym ustalając te kwestie (istotne dla oceny zasadności aktu oskarżenia), sąd a quo był zobowiązany zastosować nie tylko przepisy prawa karnego, ale także i prawa cywilnego, w szczególności w zakresie odnoszącym się do instytucji darowizny i skuteczności jej odwołania. Jeżeli dla sądu pierwszej instancji – w składzie podstawowym, który rozpoznawał sprawę – przeprowadzenie pełnego przewodu sądowego w celu poczynienia tych ustaleń charakteryzowała szczególna zawilość, to sąd mógł rozpoznać sprawę w składzie kwalifikowanym (art. 28 § 3 k.p.k.). Sąd a quo nie mógł jednakże zaniechać ustalenia, czy dla oskarżonego przedmioty czynności wykonawczej stanowią cudzą rzecz, czy też nie.

Zamieszczone w uzasadnieniu wyroku stwierdzenia sądu okręgowego, z których wynika, że takich ustaleń nie poczynił, a co więcej nie zamierzał nawet ich dokonać (błędnie przyjmując, jego zadaniem jest rozstrzygnięcie tytułu własności, zamiast jego ustalenia), stanowią wyraz uchybienia zasadzie samodzielności jurysdykcyjnej, jednocześnie wskazując, że cały przewód sądowy został przez sąd okręgowy przeprowadzony wadliwie, a zatem występuje konieczność jego powtórzenia w całości.

5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
W zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 233 § 1 k.k. uchybienie sądu okręgowego o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci okoliczności wyłączającej postępowanie (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.), którą stanowi brak skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.) - powody jak w omówieniu zawartym w punkcie 4.1. niniejszego uzasadnienia.		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
W zakresie rozstrzygnięcia odnoszącego się do przestępstwa kwalifikowanego z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd okręgowy powinien przeprowadzić przewód sądowy w całości, nie uchybiając ocenie dowodów z dokumentów, w szczególności dotyczących kwestii darowizny, jak i też zeznań T. S., złożonych w postępowaniach poprzedzających etap rozprawy głównej (akta sprawy rejestrowej oraz akta sprawy postępowania przygotowawczego, które uznano za ujawnione bez odczytywania k.		

332v). Sąd ten powinien poczynić prawidłowe ustalenia faktyczne, które będą wynikały z całokształtu wszystkich dostępnych dowodów i okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, rozstrzygając, czy oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwo kwalifikowane z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.		
1.10. <u>Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. <u>Koszty Procesu</u>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
IV	Co do zasady, stosownie do art. 632 pkt 2 w zw. z art. 640 § 1 k.p.k., w związku z uchyleniem zaskarżonego wyroku i umorzeniem postępowania koszty procesu ponosi oskarżyciel posiłkowy subsydiarny. Jednakże w warunkach niniejszej sprawy należało uznać, że zachodzi wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 632a § 1 k.p.k., nakazujący obciążenie Skarbu Państwa kosztami procesu w zakresie wydatków. Wystąpienie wyjątkowego wypadku wiąże się ze stwierdzeniem błędu, który polegał na rozpoznaniu przez sąd okręgowy sprawy o czyn z art. 233 § 1 k.k., pomimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela. Uchybienia tego dopuścił się sąd pierwszej instancji.

7. <u>PODPIS</u>
Piotr Schab Przemysław W. Radzik Dariusz Drajewicz (spr.)

1.11. <u>Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	oskarżyciel posiłkowy		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	całość wyroku		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana